

1 DECEMBER 1929.

AFLEVERING 8.

NADruk VERBODEN.

Opgericht door E. HEIMANS, J. JASPERS Jr. en Dr. JAC. P. THIJSSSE.

REDACTIE:

J. HEIMANS, AMSTERDAM.

Dr. JAC. P. THIJSSSE, BLOEMENDAAL.

ADRES DER REDACTIE:

Dr. JAC. P. THIJSSSE, BLOEMENDAAL.

UITGAVE VAN:

W. VERSLUYS TE AMSTERDAM.

ADMINISTRATIE:

2e OOSTERPARKSTRAAT 223, AMSTERDAM.

PRIJS PER HALFJAAR f 3.25.

EEN VERKENNING IN DRENTE.

(Vervolg van blz. 231).

NU restte nog de oostelijke begrenzing van ons veld. Daar lag, vlak bij het dorp, een boschje, waar we al dikwijls langs heen gegaan waren, maar we hadden het nooit betreden. Als je op den harden klinkerweg stond en over de droge sloot heen keek, dan zag je niets dan wat eiken- en berken hakhout en hier en daar een kale plek met weinig belovend smeele-gras. Maar heel achteraan staken een paar sparren hun toppen omhoog, daar was ook ruigte van oude eikekronen en dat gaf den burger moed. We stapten er dus langs een grassig paadje in en werden al dadelijk begroet met geschreeuw van gaaien. Het hakhout bleef nog al eenvormig en wij kwamen ook aan de groote smeele-plek, weinig interessant. Daarachter echter volgde een strook met adelaarsvarens en toen weer hakhout. Aan één zoo'n eikestoel stond een aardig struikje van de roode boschbes en wel op zijn mooist, want in Augustus heeft die bloem en vrucht beide: overvloedige mooie witte klokjesbloemen en dikke trosjes van fel roode glanzige bessen. En nu, hoe verder we in het bosch kwamen, hoe meer boschbessen we te zien kregen en er kwamen ook blauwe bij, doch die hadden

alleen vrucht, maar dan ook overvloedig. Eindelijk was het onder die boomen en langs de greppels één aaneengesloten dicht tapijt van die boschbessen, de blauwe met mooie slanke, wuivende pluimen, de roode meer gedrongen van groei met dikke glimmende lichtgroene en donkergroene blaadjes en daartusschen die verbijsterende overvloed van bloem en vrucht. De dorpskinderen en de koroenders hadden er nog niet noemenswaard van geoogst. Dat waren hektaren bij

hektaren van boschbessen.

Natuurlijk dachten we dadelijk aan de strubben van Zijen, waar ook zoo-veel boschbessen staan, maar dan in gezelschap van Zweedsche kornoelje en Zevenster. Als echte onver-beterlijke optimisten drongen we langs de diepe greppels het kreupelhout binnen ingesteld op steenroode bes-sen van de kornoelje of op de teere bladerkrans van de Zevenster. Maar dat viel al-weer niet mee, we bleven platzak, al hadden we ook reden om ons te verheugen over een andere vondst: mooie, gave nog verse uitwerpselen van ree. Ons boschbessenbosch had dus waardige bewoners.

Al speurend waren we langs ongebaande wegen uitgekomen aan den west-rand van ons bosch en dat was meteen de oostrand van ons veld. Het laatste walletje,

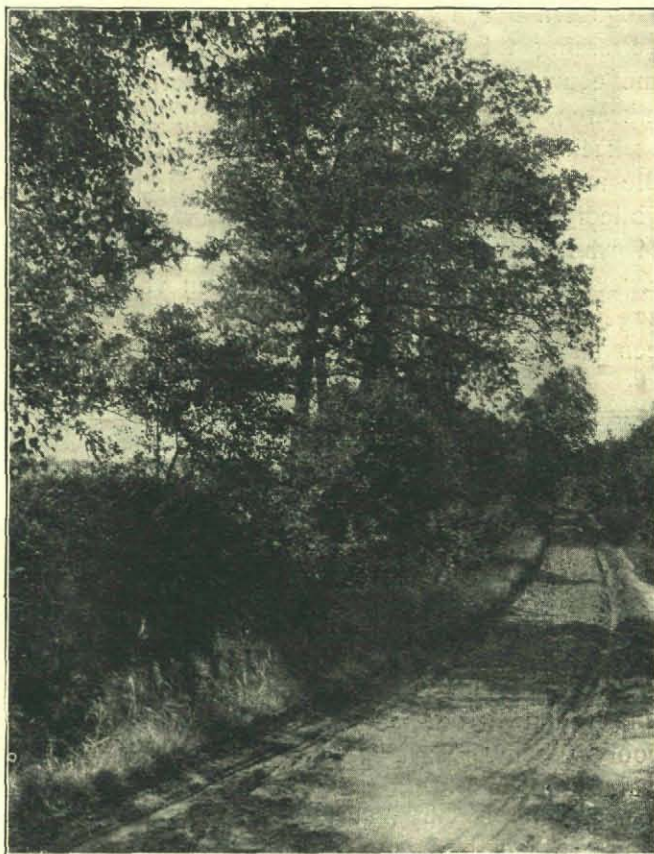

De Boschbessen in het Nuiler-Bosch.

Foto W. BEIJERINCK.

nog dicht met boschbessen bekleed, viel steil af naar de heide of liever naar het veen, want hier ligt over vrij groote uitgestrektheid een dikke hoogveenlaag, die nog op ouderwetsche manier wordt geëxploiteerd. Hier geen kanalen en wijken en dwarssloten en een leger van turfgravers, die in enkele jaren het heele land-schap kaalpellen. Neen, hier komt heel goedig een wagen aanhobbelen over het oude karrespoor, om de turven te halen, die uitgestoken zijn uit een of ander gat. Je kunt hier nog zoo en zooveel roe pachten, om daaruit je brand te halen of

te laten halen. Het ligt er dan ook vol gaten, sommige met hooge steile wanden, waar we heel aardig het hoogveenprofiel kunnen bestudeeren. Ondanks het droge jaar staat in de putten nog genoeg water en daarin zijn veenmos en biezzen al weer doende, om nieuwe veenmodder te maken. Onder de eerste bloeiplanten, die zich hier vestigen, merken we ons Kleine Blaasjeskruid op, dat overal zijn lichte zwavelgele bloempjes vertoont. De oude putten hebben langs hun randen al eerbiedwaardige veenmoskussens, zelfs al hier en daar getooid met Andromeda en met de sierlijke slingers van de veenbes, *Vaccinium Oxycoccus*. Het vereischt eenige zorg en vlugheid, om in dit doolhof van veenputten rond te dwalen, maar de moeite wordt ruimschoots beloond en het plezierigst van alles is, dat bioloog, natuurminnaar en turfgraver elkaar hier broederlijk verdragen, want als het terrein maar groot genoeg is en het aantal turfgravers klein genoeg, dan kan het veen op de eene plaats even snel aangroeien, als het elders wordt weggedolven en bioloog en natuurminnaar kunnen te gast gaan aan eeuwig jeugdig veen. Wel is waar wordt nergens of nooit de eindtoestand bereikt, dus die moeten we elders zien te bereiken. Daar is ook nog best kans op.

De Wal bij Nuil.

Er gaat een ruggetje door het veen en daar gingen we een poosje zitten in het hooge heidekruid, met het uitzicht op mijn dierbaar Kraloo met zijn zware eiken en daarvoor de heuvelrand met nog mooie jeneverbessen en den grooten berk. Naar links, boven het bosch, dat wij juist verlieten zweeft een groote roofvogel, geen roode of blauwe wiekel en ook geen kiekendief, maar een buizerd. 't Is lang niet onmogelijk, dat die ook nog in deze streken zou nestelen. In ieder geval kun je in deze streek rekenen op een goede kans, om al die roofvogels

op één en denzelfden dag te zien te krijgen, met den sperwer er nog bij en in den herfsttrek wie weet wat nog meer. We maakten daar nog eens de rekening op van wat deze duizend hektaren van Drente aan „natuurschoon” opleveren en kwamen voor de zooveelste maal tot het resultaat, dat het als een schande voor nu en later beschouwd moet worden, wanneer zoo iets uit Nederland, uit de wereld zou worden weggevaagd.

Toen huiswaarts, eerst voorzichtigjes tusschen de veenpetten door, daarna langs een boschpad, dat te midden van weelde van boschbessen ons leidde van verrassing tot verrassing en eindelijk naar een echten Drentsche „wal”, bezet met eeuwenoude eiken, berken, meidoorn, lijsterbes, sprakel, kantvaren, stekelvaren, eikvaren, adelaarsvaren, havikskruiden, hengel, en natuurlijk ook weer boschbessen. Ik keek nog uit naar *Rhamnus cathartica*, den wegedoorn, de zeer mooie heester, die menig Drentsche wal en menig Drentsch laantje siert, want ik houd wel van volledigheid. Misschien staat hij er nog wel en wij behoeven er ook niet aan te wanhopen, dat de Zevenster ook in het boschbessenwoud groeit. Over de Zweedsche kornoelje bewaar ik een voorzichtig stilzwijgen. Maar de Zevenster zagen we den volgenden dag in grooten overvloed in een „beveiligd” bosch een uurtje verder oostwaarts. Er valt in Drente nog van allerlei te doen.

JAC. P. THIJSE.

HET MEKELER-MEER.

TIEN kilometer ten N.O. van Hogeveen ligt het Mekeler-Meer, temidden van een, ten deele reeds afgegraven hoogveengebied, dat zich uitstrekt van Nieuweroord tot het, de laatste jaren zoo bekend geworden „Witteveen”, een landbouwdorp, opeens gesticht en uit den grond opgerezen midden in een onherbergzame, uitgestrekte, drassige heidevlakte. Vanaf het Witteveen loopt een kanaal (de Boksloot en verder zuidwaarts de Middenraai genaamd) naar de Hogeveensche Vaart. Dat afvoer-kanaal bevatte in September van dit jaar te weinig water voor de scheepvaart, met het gevolg, dat werd uitgezien naar middelen, om den waterstand te verhoogen. Daarbij viel het oog op het Mekeler-Meer, dat ongeveer halverwege, een 600 M. ten O. van dit kanaal ligt en waarvan in den volksmond verhalen gingen over een onpeilbare diepte en van gevaarlijke ijskoude wellen, waardoor menschen verdronken waren. Met behulp van een greppel, een tractor en een pomp werd nu begonnen met het water-aftappen. Het kanaalpeil rees millimetersgewijs, na dagen, zoodat tenslotte werd besloten, om dag en nacht door te laten werken. Maar het Mekeler-Meer liet z'n geheimen zoo maar niet ontsluieren en toonde zich onwillig, om verder een aan anaemie lijdend kanaal van z'n eigen kostelijke bloed te voorzien. Na den eersten nacht dat was door-gemotord, zakte de meeroever op verschillende plaatsen in, verschoof en verdween onder water. Tevens was gebleken dat het meer niet voldoende snel weer water opgaf, om het kanaal doorlopend te kunnen voorzien. Ware dit wel